

працівника в загальному результаті діяльності підприємства. Для цього розробляють методику формування змінної частини заробітку, матрицю преміювання, систему монетаризації пільг. Наступним кроком стає формування підсистеми нематеріальної мотивації на основі аналізу існуючого психологічного клімату, лояльності, делегування повноважень, стилів керівництва. Усі ці кроки можна вважати підготовчим етапом у формуванні ефективної мотиваційної системи.

Далі настає етап впровадження, який характеризується повним забезпеченням системи нормативно-регулюючими документами, результатами мотиваційного моніторингу ринку праці за сферами діяльності. При цьому важливо враховувати доцільність наявності порівняльної бази для виплати заробітку за старою і новою системами, бо це дозволяє працівникам об'єктивно оцінювати свою продуктивність, результативність. На цьому етапі впровадження мотиваційної системи доцільно здійснити спочатку в одному зі структурних підрозділів. Це дасть змогу швидко й оперативно побачити недоліки чи прорахунки, урахувати їх, скоригувати чи вдосконалити систему. Лише після цього її можна поширювати на інші структурні підрозділи.

Запропонована поетапність формування мотиваційної системи та її ефективність будуть забезпечуватися такими чинниками, як розуміння цілей побудови нової системи, наявність необхідних ресурсів для проведення змін в мотивації, визначення термінів і тривалості проведення цих змін, з'ясування ступенів ризику, фокусування на конкретних цілях, чіткий розподіл обов'язків та відповідальності за проведені заходи зі створення й впровадження системи мотивації.

Висновки. Для побудови системи мотивування управлінського персоналу необхідно дотримуватися певних принципів. Щоб ця система була ефективною, необхідно брати до уваги мотиватори працівників і їхні пріоритети у визначенні складових частин заробітної плати з врахуванням трудових затрат. Побудова мотиваційних систем має відбуватися поетапно. Для того щоб пропозиції щодо мотивування підтримували всі керівники, необхідно використовувати інструментарій організаційної культури, а також активно залучати управлінський персонал до процесу формування систем мотивації. Для визначення ефективності побудованих систем мотивації належить аналізувати співвідношення та динаміку показників, які характеризують результати виробництва в цілому та величину фонду матеріального стимулювання.

Перспективи подальших досліджень. Визначення концептуальних засад при формуванні мотиваційних систем дозволяє переходити до розроблення методологічних підходів у системі мотивації управлінського персоналу, економіко-математичного моделювання компенсаційно-стимулюючих форм і систем оплати праці та удосконалення методик і положень щодо стимулювання праці. Можна досліджувати методи визначення ефективності впровадження систем мотивації управлінського персоналу, виявляти залежності параметрів вартості компенсаційних пакетів і параметрів продуктивності працівників, розробляти шкали й матриці ключових індикаторів продуктивності, формувати системи збалансованих показників в залежності від професійної компетенції управлінського персоналу та функціональних обов'язків лінійних менеджерів.

Література:

1. Самоукина Н. Эффективная мотивация персонала при минимальных затратах : сборник практических инструментов/ Н. Самоукина. – М. : Эксмо, 2011. – 272 с.
2. Ветлужских Е. Мотивация и оплата труда: Инструменты. Методики. Практика / Е. Ветлужских. – М. : Альпина бизнес Букс, 2008. – 148 с.

УДК 338.45:690:339

Ю.В. Пинда,
кандидат економічних наук,
Львівський університет бізнесу та права

РОЗВИТОК ПРОМИСЛОВОСТІ БУДІВЕЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ У КОНТЕКСТІ ЗАГАЛЬНОНАЦІОНАЛЬНИХ ПРІОРИТЕТІВ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

У статті висвітлено вагомий вплив промисловості будівельних матеріалів на розвиток регіону, зокрема охарактеризовано її функціонування у контексті загальнонаціональних пріоритетів соціально-економічного розвитку.

Ключові слова: промисловість будівельних матеріалів, будівельний комплекс, розвиток.

В статье отражено весомое влияние промышленности строительных материалов на развитие региона, в частности охарактеризовано ее функционирование в контексте общенациональных приоритетов социально-экономического развития.

Ключевые слова: *промышленность строительных материалов, строительный комплекс, развитие.*

In the article ponderable influence of industry of build materials is reflected on development of region, its functioning is in particular described in the context of national priorities of socio-economic development.

Keywords: *industry of build materials, build complex, development.*

Постановка проблеми. Промисловість будівельних матеріалів відноситься до вагомих секторів національної економіки, забезпечуючи, перш за все, ресурсну базу будівельному комплексу. Результати комплексного аналізу функціонування промисловості будівельних матеріалів підтверджують її вагомий вплив на економіку регіону. В тому зв'язку, її функціонування та розвиток доцільно розглядати крізь призму пріоритетних напрямів соціально-економічного розвитку країни та її регіонів зокрема.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемам функціонування та управління будівельним комплексом присвячені праці Аніна В., Асаула Л., Батукова С., Веріжнікова І., Крупки Я., Литвина Б., Моїсеєнка Є., Савчука Л., Сердюка Т., Тищенко О., Хахльова О. та інших науковців. Вагомий внесок у розвиток галузевої та функціональної структури будівельної індустрії, її територіальної організації здійснили Бурка Й., Жупанський Я., Манів З., Буренстам А., Нікольський І. та інші.

Актуальність вищевказаних питань зумовила вибір наукового ракурсу, де **метою** обрано дослідження промисловості будівельних матеріалів у контексті загальнонаціональних пріоритетів соціально-економічного розвитку.

Виклад основного матеріалу. До таких пріоритетних напрямів віднесемо:

1. Розвиток житлового будівництва (основного споживача продукції промисловості будівельних матеріалів).

2. Розвиток дорожнього будівництва (особливо в період підготовки до проведення на території України Євро-2012).

3. Розробка та реалізація стратегій інноваційного розвитку базових секторів економіки (використання продукції промисловості будівельних матеріалів для забезпечення їх будівлями та спорудами).

4. Реалізація ефективних програм підвищення енергозбереження (врахування актуальності проблем енергозощадження при виробництві будівельних матеріалів).

Тепер сфокусуємо нашу увагу на кожному із зазначених пріоритетних напрямів з виокремленням участі в них промисловості будівельних матеріалів.

1. Виникнення категорії “соціальне житло” пов’язане із вагомою роллю соціальної функції, яку виконує житло в суспільстві та економіці країни. Проблеми, пов’язані із розвитком сфери соціального житла є особливо актуальні в сучасних умовах, оскільки спостерігається велика потреба в його існуванні та розвитку [1, с.260]. На даний час у нашій державі розроблені та затверджені Кабінетом Міністрів України низка програм, які б мали забезпечити житлом окремі категорії громадян, а саме: “Державна програма забезпечення молоді житлом на 2002-2012 рр.” [2]; державне пільгове довгострокове кредитування індивідуальних сільських забудовників (програма „Власний дім”) [3]; Комплексна програма забезпечення житлом громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи; інвалідів та інших категорій громадян, які потребують соціальної допомоги [4]. Проте, через недосконалість вітчизняного законодавства зазначені програми не охоплюють усіх категорій громадян, які потребують покращення житлових умов та носять переважно суто формальний, декларативний характер, без реальних заходів, внаслідок відсутності дієвих механізмів державного планування та управління фінансовим забезпеченням розвитку соціального житла, непідкріпленістю наявними фінансовими ресурсами та низької інвестиційної привабливості соціальної сфери [1, с.261].

У Концепції Загальнодержавної програми забезпечення житлом громадян на 2009-2012 рр., розробленій Міністерством регіонального розвитку та будівництва, не вказано регіонів рекомендованої забудови, не охарактеризовано типу житла та конкретних його обсягів, а також відсутній зв'язок із будівельними потужностями і забезпеченістю будівельними матеріалами. Сучасне будівництво житла повинно супроводжуватися підвищенням його якості, що потребує запровадження відповідного рівня менеджменту, нових проектних рішень, новітніх технологій будівництва, а це, своєю чергою, стимулює виробництво широкої номенклатури сучасних високоякісних і конкурентоспроможних будівельних матеріалів, виробів і конструкцій.

Сьогодні стан промисловості будівельних матеріалів ставить під сумнів можливість реалізації ключових національних проектів у встановлені терміни і в необхідних об'ємах без належної державної підтримки ресурсної бази будівництва. Держава повинна прийняти участь в якості партнера українського приватного бізнесу по розвитку будівельної індустрії в межах поставлених у національних програмах завдань.

Виробництво окремих видів будівельних матеріалів характеризується високою капіталоємністю виробничих потужностей і вимагає багато часу на процес будівництва, що знижує їх інвестиційну

привабливість. У зв'язку із значною капіталоємністю промисловості будматеріалів початковим поштовхом до її динамічного і стійкого розвитку повинна послужити програма, яка на першому етапі забезпечить початкові умови для гарантованого залучення інвесторів на ринок. Вона повинна розглядатися і затверджуватися на національному рівні як державна цільова програма. Її сутність впливає із об'єктивної необхідності своєчасного задоволення потреб ринку у сучасних будівельних матеріалах, деталях та конструкціях, підвищення ефективності їх виробництва, транспортування та використання, формування потужностей будівельної індустрії, достатніх для виконання робіт у запланованих об'ємах та у відповідності із встановленими термінами.

Ця програма повинна передбачати наступні заходи державної підтримки:

– вдосконалення системи стандартизації і сертифікації будівельних матеріалів, виробів і конструкцій, прийняття технічних регламентів, визначення пропонованих типів будівель;

– забезпечення комплексного взаємозв'язку між національними стратегічними пріоритетами, соціально-економічним розвитком регіонів та Загальнодержавною програмою забезпечення населення житлом;

– забезпечення цільовою фінансово-кредитною підтримкою учасників і виконавців Загальнодержавної програми в частині надання цільових кредитних ресурсів, державних гарантій при здійсненні потужних інфраструктурних проектів тощо;

– розробка комплексних заходів щодо підтримки будівельних спеціальностей у ВУЗах, забезпечення належного функціонування науково-дослідних установ для будівельної сфери, фінансування науково-дослідних робіт, орієнтованих на створення нових технологій у сфері виробництва будівельних матеріалів.

Необхідно визначити перелік виробничих потужностей по виробництву базових будівельних матеріалів і здійснити їх будівництво за рахунок державного чи місцевих бюджетів з подальшою передачею їх в концесію комерційним підприємствам для виконання довгострокового державного замовлення на виготовлену продукцію в розмірі не менше 50 % від виробничих потужностей. Це дозволить рівномірно розмістити промислові підприємства з урахуванням потреб регіонів, і одночасно направляти продукцію, вироблену в рамках держзамовлення, на будівництво соціального житла, а також гарантувати концесіонерів сприятливе поєднання довгострокового держзамовлення з виробництвом продукції для потреб вільного ринку.

В рамках даної програми доцільно ініціювати реалізацію пілотних проектів, що виконуються на засадах державно-приватного партнерства за участю найбільших українських компаній в будівельній індустрії і направлених на підйом і розвиток будівельної галузі. Це дозволило б, по-перше, напрацювати практичний досвід взаємодії державних структур і комерційних підприємств з метою формування процедури узгодження і затвердження зобов'язань, а також усунення етапів, виконання яких протирічить взаємним інтересам. По-друге, прискорити процес досягнення конкретних результатів.

При цьому необхідно враховувати специфічні особливості окремих виробництв, включаючи промисловість нерудних будівельних матеріалів, цементну промисловість, виробників матеріалів для дорожнього будівництва, виробництва стінових матеріалів, а також матеріалів для внутрішньої і зовнішньої обробки.

Впровадження інновацій у будівництво житла також має стати одним із першочергових завдань для подальшого розвитку галузі. Так, Ю. Суркова влучно характеризує значення інновацій у будівництві, підтверджуючи актуальність і необхідність застосування інновацій [5, с. 99]: "... головним джерелом економічного зростання будівельної галузі в недалекому майбутньому повинні стати наукові знання та їх використання, оскільки інші економічні ресурси є вичерпними...". Інтелектуальний потенціал є основою економічного зростання будівельної індустрії, а також важливим фактором конкурентоспроможності будівельного бізнесу, підвищення добробуту населення України".

Будівельна галузь України відрізняється високою ресурсоємністю і енерговитратністю. Поширене застосування морально застарілої техніки та низькопродуктивного устаткування. На підтвердження цього Ю. Суркова приводить такі факти [5, с. 102]: "... в діючих будівельних проектах сталі й бетону на 25-30% більше, ніж у німецьких аналогах. Подібна ситуація і з фундаментами: палі може бути використано на 25-30% менше. Крім того, продуктивність праці в Україні становить 30% від цього показника у країнах ЄС".

Інновації в будівництві житла дозволяють підвищити ефективність виробництва, якість будівельної продукції, сприяють економії ресурсів, зниженню витрат на експлуатацію будівель і споруд та вирішенню низки соціальних проблем. Інновації в будівництві України застосовуються стихійно, без належного наукового обґрунтування. Тому розробка інноваційної моделі розвитку з конкретизацією заходів діяльності учасників будівельного комплексу є необхідною для його подальшого розвитку.

2. Сьогодні стан дорожнього господарства має стратегічне значення для відродження і розвитку макроекономічних показників України, де кількість та якість транспортних комунікацій багато в чому відображають її науково-технічний та економічний розвиток. Всього по Україні налічується 169447 км доріг, з яких 97,2 % твердим покриттям, а 2,8 % – ґрунтові дороги. Даній галузі характерні ряд особливостей, а саме: багатогранність дорожньої продукції; нерівномірність обсягу робіт по дорожніх ділянках; споживання великої кількості різноманітних за номенклатурою дорожньо-будівельних матеріалів; сезонність робіт;

відсутність експорту продукції даної галузі; низький рівень конкуренції внаслідок регіонального розподілу об'єктів дорожніх робіт; негативний вплив на навколишнє середовище; низький рівень загальної прибутковості галузі [6, с. 129-130].

Дорожнє господарство України покликане забезпечити максимальний внесок автомобільних доріг в прискорення зростання економіки країни, поліпшення якості життя населення, підвищення продуктивності праці і конкурентоспроможності українських товарів і послуг за рахунок зниження транспортної складової в собівартості кінцевої продукції, збільшення мобільності населення і створення мультиплікативного ефекту від розвитку дорожньої мережі в інших галузях. Проте в даний час у вказаній сфері спостерігається цілий ряд дисбалансів: існуюча дорожня мережа країни не відповідає потребам економіки України, мають місце ряд негативних тенденцій розвитку дорожнього господарства, а саме: незадовільні темпи розбудови мережі автодоріг загального користування, в тому числі міжнародних транспортних коридорів; відсутність дієвих заходів з залучення приватних коштів для розбудови автодоріг; зменшення експлуатаційної довжини, якості та щільності автодоріг загального користування; відсутність ефективного фінансового контролю за використанням державних коштів, призначених на будівництво та ремонти автодоріг. Близько 80 % із загальної кількості трас потребують ремонту. Дефіцит коштів призводить до економії на матеріалах, в результаті чого не дотримуються технології та норми дорожнього ремонту і будівництва [7]. Актуальність зазначених проблем ще більше посилюється в умовах євроінтеграції України та проведення Євро-2012.

Сьогодні в Україні особливе значення надається питанням створення транспортних коридорів. Розвиток транспортних коридорів, поряд з істотним поліпшенням рівня транспортного обслуговування, сприятиме соціально-економічному розвитку прилеглих до них територій. Будівництво автомагістралей, створення сучасної сервісної інфраструктури на них дасть змогу забезпечити роботою тисячі людей як безпосередньо в процесі будівництва, виготовлення дорожньо-будівельних матеріалів, так і під час експлуатації цих доріг в придорожному сервісі.

Відтак, усі вказані передумови, особливо з урахуванням необхідності проведення Євро-2012, вимагають спрямування зусиль Укравтодору на розбудову та капітальний ремонт найважливіших ділянок автомобільних доріг, що співпадають з напрямками міжнародних транспортних коридорів і забезпечують транспортне сполучення між містами, у яких проходять футбольні матчі.

Отже, в контексті вищезазначеного, проведення Євро-2012 дає змогу регіональним промисловим підприємствам з виробництва будівельних матеріалів значно посилити свій потенціал, оскільки, всі будівельні матеріали, що використовуються для спорудження об'єктів інфраструктури регіону є місцевого виробництва (від цементу до залізобетонних виробів). Для цього владним структурам слід максимально сприяти розвитку бізнесу по зазначених сферах в регіоні, а безпосереднім його учасникам слід консолідувати свої зусилля та об'єднуватися для реалізації проектів національного значення на засадах "прозорої конкуренції".

3. В сучасних умовах економічний розвиток регіонів та зростання економіки України загалом неможливе без активізації інноваційних та інвестиційних процесів. Здатність суб'єктів господарювання та державних органів влади визначати напрямки інноваційного розвитку тих чи інших видів економічної діяльності (галузей промисловості) і залучати необхідні для такого розвитку інвестиції є визначальною складовою успіху суб'єкта господарювання та території його розташування. Стратегія розвитку інноваційної та інвестиційної діяльності забезпечує стабільне економічне зростання, збалансованість соціального розвитку, зростання добробуту населення регіону [8].

Будівельному комплексу притаманна низка специфічних особливостей. Серед них важливо виділити те, що він є користувачем продукції більше 70 видів економічної діяльності і, водночас, жодний вид економічної діяльності не може обійтися без участі будівельного комплексу при будівництві будівель (споруд) чи спорудженні об'єктів інфраструктури. А промисловість будівельних матеріалів забезпечують цей процес сировиною. Відтак, розробка та реалізація стратегій інноваційного розвитку базових секторів економіки супроводжується будівництвом та вимагає застосування сучасних якісних будівельних матеріалів місцевого виробництва.

У сфері промислового розвитку Львівської області розпочалася реалізація проектів які мають важливе значення як для економіки регіону, так і держави в цілому. В їх числі:

– будівництво шахти "Любельська №1-2" з видобутку коксівного вугілля, де заплановано інвестувати більше 1,0 млрд. дол. США іноземних інвестицій, створити близько трьох тисяч нових робочих місць. Завершено відведення земельної ділянки для будівництва шахти "Любельська" №1-2. На сьогоднішній день повністю оформлені договори на довготермінову оренду 206,6 га землі;

– будівництво заводу з виробництва абразивних матеріалів "Клінгспор" (Німеччина). Обсяг запланованих інвестицій 5 млн. дол. США, буде створено до 500 робочих місць. Виділено земельну ділянку площею 7,6 га.;

– будівництво додаткових потужностей заводу ВАТ "Миколаївцемент" з виробництва цементу сухим методом потужністю 2,3 млн.тон цементу в рік. На даний час керівництво проекту отримало всі дозволи для початку будівельних робіт на виділеній земельній ділянці площею 100 га. Величина запланованих інвестицій становить близько 260 млн.євро;

– будівництво другої черги заводу “Хенкель Баутехнік (Україна)” з виготовлення рідких будівельних сумішей в місті Миколаєві (Львівської області) потужністю 210 тис. тонн. У цей проект планується залучити більше 10 млн.євро.

Сьогодні, у Львівській області на стадії розробки, патентування чи впровадження у промислове виробництво є низка інноваційних проектів, апробація яких на промислових підприємствах сприятиме значному зниженню витрат у структурі собівартості одиниці промислової продукції.

4. Особливо актуальною для України вже на перший рік є проблема енергозбереження, оскільки значна енергомісткість виробництва призводить до високої питомої ваги витрат енерго- та інших ресурсів у структурі валових витрат на виробництво продукції, що загалом впливає на конкурентоспроможність більшості вітчизняних промислових підприємств, техніко-технологічна база яких сформована ще за часів Радянського Союзу та характеризується високим рівнем зношення (зношеність виробничих потужностей більшості промислових підприємств перевищує 60%). Практично аналогічна ситуація спостерігається і у житлово-комунальній сфері. Рівень споживання енергоресурсів через застаріле опалювальне та інше обладнання є високим.

Розв’язання проблеми енергозбереження є важливим складником національної безпеки країни, передбачає пошук шляхів ефективного використання ресурсного забезпечення, впливає на підвищення конкурентоспроможності підприємств регіону. Спроби вирішення проблеми енергозбереження здійснювалися в Україні й на законодавчому рівні. Принципи стимулювання енергозбереження, що передбачають пільги в оподаткуванні прибутку для суб’єктів підприємницької діяльності, які використовують енергозберігаючі технології, прискорену амортизацію цих технологій тощо, покладено в основу Закону України “Про енергозбереження” №74/94, прийнятого ще у 1994 році [9]. Проте, реальні обсяги державного фінансування, передбачені регіональними програмами енергозбереження, не виконуються та, більше того, скорочуються.

У час галопуючого зростання вартості енергоносіїв, вартість матеріалів, що застосовуються у будівництві, є прямо залежною від вартості енергоносіїв. Отже, одним з основних параметрів стає кількість енергії, витраченої на виробництво одиниці будівельної продукції. Порівняльні характеристики щодо енергетичних витрат на виготовлення 1 м² стінової конструкції з однаковим тепловим опором приведено у табл. 1. Враховуючи, що у собівартості будівництва вартість матеріалів становить понад 60 %, правильний вибір матеріалів та конструкції стає одним з основних економічних показників загальної ефективності будівництва.

Таблиця 1.

Витрати природного газу м³ на виготовлення 1 м² стінової конструкції (R= 0,73)

<i>Матеріал</i>	<i>Цегла керамічна</i>	<i>Газобетон</i>	<i>Гіпс</i>	<i>Арболітові блоки</i>
Витрати газу, м ³	50	29	8	5
Товщина стіни, см	38	30	30	18
Маса кладки	690	240	360	120

Вміння оцінювати фізико-технічні властивості та енергоефективність будівельних матеріалів і раціональні сфери їх використання в будівництві дозволяє провести вибір сучасних матеріалів на базі техніко-економічного аналізу, з урахуванням експлуатаційних вимог, зменшення матеріальних та енергетичних затрат. Шляхом впровадження будівельного енергетичного менеджменту (енергоефективності) фахівці можуть отримувати більш повну інформацію, з однієї сторони – енергозатрат при виготовленні будівельних виробів, а з другої – споживання енергії в існуючих будівлях (концепція енергетичної ефективності). Підставою для проектування енергоощадних будівельних технологій є моделювання енергоємності будівельних процесів на всіх стадіях реалізації інвестицій. Підвищити енергоощадність будівництва можна також через скорочення обсягів споживання енергії на виробництво будівельних матеріалів.

Сьогодні існує нагальна потреба у прийнятті правових норм та здійсненні системи заходів, які б сприяли розвитку підприємництва у сфері енергозбереження. Також важливим є стимулювання суб’єктів господарювання застосовувати енергозберігаючі технології, а з іншого, – підвищувати їх відповідальність за неефективне використання енергетичних ресурсів та вчинення правопорушень у цій сфері. Вирішення проблеми стимулювання енергозбереження вимагає комплексного підходу до її розв’язання. Необхідними є економічні, політичні, соціальні та інші механізми стимулювання енергозбереження на регіональному рівні.

Висновок. Відтак, усе вищезазначене підтверджує вагому участь промисловості будівельних матеріалів у загальнонаціональних пріоритетних напрямках соціально-економічного розвитку.

Література:

1. О.О. Пишк-Ковальська. Класифікація чинників, які впливають на розвиток соціального житла та механізми їх макроекономічного регулювання [Електронний ресурс] // Реж. дост: <http://www.nbuv.gov.ua/portal/natural/Vnulp/Menegment>.
2. Державна програма забезпечення молоді житлом [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://molod-kredit.gov.ua/derg-prog.php>.
3. Про затвердження Правил надання довгострокових кредитів індивідуальним забудовникам житла на селі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.uazakon.com/document/spart22/inx22870.htm>
4. Концепція Державної цільової соціально-економічної програми будівництва (придбання) доступного житла на 2009-2016 роки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.licasoft.com.ua/index.php/component/lica>.
5. Суркова Ю. Проблеми реалізації інноваційної моделі розвитку у вітчизняному будівельному комплексі / Ю. Суркова // Фінанси України. – 2008. – № 6. – С. 99-110.
6. Коркушко Н. Інвестиційна діяльність дорожніх підприємств в умовах розвитку національної економіки [Електронний ресурс] // Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/ETK/2008_12/korkushko.pdf.
7. Бортницька Л. Дослідження стану автомобільних доріг в контексті підготовки України до Євро 2012 [Електронний ресурс] // Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/natural/Vntu/2008_17_1/57.pdf.
8. Пلامодян Н. Інноваційні пріоритети розвитку економіки України [Електронний ресурс] // Реж. дост: http://www.rusnauka.com/8_NPE_2007/Economics/21105.
9. Закон України “Про енергозбереження” [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>.

УДК.322.1:338.43

Б.Й.Шургом,

кандидат економічних наук, професор,
Львівський інститут менеджменту;

Р.В.Сенів,

асистент,

Львівський національний університет
ветеринарної медицини та біотехнологій ім. С.З.Гжицького

ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ВИРОБНИЦТВА МОЛОКА В СУЧАСНИХ УМОВАХ УКРАЇНИ

У статті розглядаються питання посилення продовольчої безпеки як першочергового завдання, вирішення якого необхідне для входження України в світове співтовариство. Подана характеристика проблем виробництва молока, його конкурентоздатності на переробних підприємствах.

Ключові слова: економічна безпека, молоко, виробництво молока, переробка молока, продукти харчування.

В статье рассматриваются вопросы усиления продовольственной безопасности как первоочередная задача, разрешение которой необходимо для вхождения Украины в мировое сообщество. Дана характеристика проблем производства молока, его конкурентоспособности на перерабатывающих предприятиях.

Ключевые слова: экономическая безопасность, молоко, производство молока, переработка молока, продукты питания.

In this paper, the strengthening of food safety as a priority, the resolution of which is necessary for entry of Ukraine into the global community. The characteristic problems of milk production and its competitiveness in processing plants.

Key words: economic security, milk, milk production, milk processing, food products, meat and grocery subcomplex agribusiness.